

PONAVLJANJE TEMELJNIH ISTINA KATOLIČKE VJERE ZA KRIZMANIKE

1. Što je vjera? Nabroji i objasni simbole vjere?

Vjera označava jedinstveni čovjekov odnos s Bogom. Vjera u Boga je predmet našeg zanimanja – vjera koja je razumsko i voljno prihvaćanje božanske Objave. Vjera u Boga je, znači, izabrati pozitivan odgovor na Božji poziv. Ali vjerovati kršćanski znači vjerovati ne u nekog bezličnog Boga, već u Boga koji se objavljivao ljudima kroz SZ, a u potpunosti se objavio u svome Sinu – Isusu Kristu. Tu vjeru apostoli su primili od Isusa. Od početka apostolska je Crkva svoju vjeru izražavala i predavala kratkim obrascima koji su bili mjerodavni za sve.

Ti se prikazi vjere nazivaju “*vjeroispovijestima*” ili “*simbolima vjere*” jer sažimlju vjeru koju kršćani ispovijedaju. Nazivaju se i “*vjerovanje*” – “*Credo*” zbog toga što im je prva riječ obično “vjerujem”. Između svih simbola vjere dva zauzimaju sasvim posebno mjesto u crkvenom životu.

Apostolsko vjerovanje je veoma stari tekst. Naziva se tako jer se s pravom smatra vjernim sažetkom apostolske vjere. Ovdje nam je sažeto dano ono što su apostoli svjedočili o Bogu koji nam se objavio u Isusu Kristu.

Nicejsko-carigradsko vjerovanje je nastalo na prvim općim saborima u Niceji 325. (raspravljalo se o odnosu prvih dviju božanskih osoba) i Carigradu 381. godine (raspravljalo se o trećoj božanskoj osobi). Vjerovanje je nastalo radi pojave krivovjerja u prvim stoljećima Crkve.

2. Kako se zove Bog kršćana?

Otac, Sin i Duh Sveti.

3. Vjerovanje apostolsko...

Apostolsko vjerovanje možemo podijeliti na tri članka, u kojima svaki govori o vjeri u pojedinu božansku osobu i ostalim istinama katoličke Crkve.

Prvi članak govori o Bogu Ocu, drugi o Sinu, a treći o Duhu Svetom i ostalim istinama vjere.

1. članak

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje.

2. članak

I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, koji je začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice, mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan; sašao nad pakao, treći dan uskrsnuo od mrtvih; uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega; odonud će doći suditi žive i mrtve.

3. članak

Vjerujem u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, oprostjenje grijeha, uskrsnuće tijela i život vječni. Amen.

4. Što je Biblija ili Sveto pismo i kako se dijeli?

Biblija ili Sveto pismo je zbir knjiga, nadahnutih od Boga. Autor svetog pisma je Bog, koji je nadahnuo različite ljude da zabilježe njegovu poruku. Tako smo sigurni da njihovi spisi naučavaju istinu koja spašava, bez zablude (Biblija nam donosi istinu koja se tiče našeg spasenja).

Biblija se dijeli na dva dijela: Stari i Novi zavjet (Savez). Sinajski je savez središnji događaj u Starom zavjetu, a u Novom zavjetu središnji je događaj osoba Isusa Krista. Stoga kažemo da je SZ vrijeme priprave i iščekivanja Isusa Krista, a NZ je vrijeme Isusa Krista i konačnog susreta čovjeka s Bogom.

Biblija sadrži 73 knjige, 46 knjiga SZ i 27 knjiga NZ. S obzirom na sadržaj knjige dijelimo na povijesne, poučne i proročke. Pojedine se knjige u Bibliji dijele na glave ili poglavlja, a one na retke ili stihove.

STARI ZAVJET

Petoknjžje: Postanak, Izlazak, Levitski zakonik, Knjiga brojeva i Ponovljeni zakon

Povijesne knjige: Jošua, Suci, Ruta, 1 i 2. o Samuelu, 1 i 2. o Kraljevima, 1 i 2. knjiga Ljetopisa, Ezra, Nehemija, Tobija, Judita, Estera, 1 i 2. o Makabejcima

Proročke knjige: 4 velika proroka: Izaija, Jeremija, Ezekiel, Daniel

12 malih proroka: Hošea, Joel, Amos, Obadija, Jona, Mihej, Hahum, Habakuk, Sefanija, Hagaj, Zaharija, Malahija (Baruh)

Mudrosne knjige: Job, Mudre izreke, Propovjednik, Knjiga Mudrosti, Knjiga Sirahova, Psalmi, Pjesma nad pjesmama

NOVI ZAVJET

Evangelja: Po Mateju, Marku, Luki (sinoptici), Ivanu

Djela apostolska (napisao ih sv. Luka; povijest Crkve)

Pavlove poslanice: (13 Pavlovih) Rimljanima, 1 i 2. Korinćanima, Galaćanima, Efežanima, Filipljanima, Kološanima, 1. i 2. Solunjanima, 1. i 2. Timoteju, Titu, Filemonu, Hebrejima. Poslanice su najstariji kršćanski izvori o Kristu (nastale između 51-67 god.)

Katoličke poslanice: Jakovljeva, 1. i 2. Petrova, tri Ivanove, Judina

Knjiga Otkrivenja (napisao sv. Ivan)

PREDAJA je nauka povjerena od Krista Gospodina i od Duha Sv. apostolima i koja je potom stigla sve do nas.

5. Evangelja?

Evangelje je radosna vijest spasenja po Isusu i u Isusu. Glavni sadržaj evangelja je opis Isusa Krista, njegovih djela, njegova nauka, smrti i proslave u uskrsnuću te počeci Crkve.

Evangelja se dijele na sinoptička (Mt, Mk, Lk) i na posebno Ivanovo evangelje. Sinoptička ev. nazivaju se tako jer su u velikoj mjeri međusobno slična.

Evangelje po Marku – najstarije Evangelje, nastalo oko 70. godine. Pisao je Ivan Marko za kojega predaja kaže da je slijedio apostola Petra i njegovo propovijedanje.

Matejevo ev. – upravljeno je u prvom redu pripadnicima židovskog naroda. Nastalo je između 80. i 90. god. Pisac je Matej carinik.

Lukino ev. - upravljeno je u prvom redu poganima, tj. ljudima koji nisu poznavali židovsku vjersku tradiciju. Nastalo je između 80. i 90. god. Pisac je Luka, Pavlov pratilac

Ivanovo ev. – pisac ev. predstavlja se kao učenik kojega je Gospodin ljubio.

6. Tko je Isus Krist? Mi vjerujemo i ispovijedamo da je Isus iz Nazareta, jedinorođeni Sin Božji, duga Božanska osoba, koji je za nas postao čovjek da nas otkupi od grijeha.

Isus je čudesno začet po Duhu Svetom. To čudesno začće dokaz je da Isus nije običan čovjek već Sin Božji, najveći dar Boga čovjeku.

Evangelja nam svjedoče i mi vjerujemo da je Isus Krist pravi Bog i pravi čovjek, Bog i čovjek istodobno. Stoga govorimo o Isusu povijesti i Krist vjere.

ISUS – u hebr. znači “Bog koji spasava” – osobno ime – mislimo na čovjeka, Isusa povijesnu osobu

KRIST – dolazi iz grčkog prijevoda hebrejskog izraza “Mesija” što znači “Pomazanik” – njegova funkcija – mislimo na Boga

Isusov život na zemlji dijeli se na skroviti i javni. Skroviti život do njegove 30. godine, a zatim javni do uzašašća na nebo.

7. Isusov javni život?

Započinje Isusovim **krštenjem** od Ivana Krstitelja na rijeci Jordanu. Kod krštenja na Jordanu na njega je sišao Duh Sveti a s neba se začuo Očev glas:”Ovo je Sin moj, ljubljeni, koga sam odabrao”. Nakon krštenja Isus odlazi u **pustinju** gdje se u postu i molitvi sprema na veliko blagovjesničko djelo Evangelja, tj. na propovijedanje. Po povratku iz pustinje Isus ubrzo prikuplja i prve učenike – **apostole**. Njihova su imena: *Šimun* (prozvan Petar), brat mu *Andrija, Jakov* i njegov brat *Ivan* (njih je Isus prve pozvao), *Filip* i *Bartolomej, Toma* zvani Blizanac i carinik *Matej, Jakov Alfejev* i *Juda Tadej, Šimun Kananejac* i *Juda Iškariotski* koji je izdao Krista.

Dvanaest apostola predstavlja simboliku dvanaest izraelskih plemena. Kao što je dvanaest plemena bilo temelj i početak starozavjetnog Božjeg naroda (Izraela), tako će i dvanaest apostola biti početkom i temeljem novozavjetnog naroda Božjeg (Crkve).

Isus je svojim životom, riječima i djelima, govorio o kraljevstvu Božjem. To je svoje **propovijedanje** iznosio u parabolama ili usporedbama (prispodobama). To su zapravo priče ili događaji iz običnoga života kroz koje Isus tumači otajstva kraljevstva Božjega. Tako u evangeljima čitamo prispodobu o sijaču, o kukolju, o gorušičinu zrnu, o zakopanom blagu, o nađenom biseru, o mreži i sl.

Kao potvrda Isusova božanstva jesu njegova mnoga **čudesa**, nakon kojih bi ljudi povjerovali u njega: pretvorio vodu u vino, utišao oluju na moru, nahranio pet tisuća ljudi, uskrisio mladića, ozdravio uzetoga..., a najveće čudo jest njegovo uskrsnuće.

Vrhunac Kristova život je njegova **muka, smrt** radi našega spasenja, te njegovo slavno **uskrsnuće**. Prije svoje muke i smrti Isus je sa svojim učenicima blagovao Posljednju večeru. Tu je dao samoga sebe pod prilikama kruha i vina. Tim je činom Isus ustanovio sakrament sv. euharistije i svećeničkog reda. Treći dan poslije svoje smrti Isus je uskrsnuo, tj.

u nedjelju. Zato je svaka nedjelja proslava Gospodinova uskrsnuća. Isus je stvarno uskrsnuo i tako svima jasno pokazao da je on doista Bog.

Četrdeseti dan nakon svoj uskrsnuća Isus je **uzašao** na nebo. Deset dana nakon svoga Uzašašća Isus je svojim učenicima poslao obećani dar, dar Duha Svetoga. Po tom Duhu Bog je stalno prisutan među ljudima. Poslanjem Duha u svijetu je nastala Crkva – zajednica Kristovih učenika.

8. Tko je Duh Sveti?

Treća božanska osoba, vlastito ime Onoga kojega častimo i slavimo skupa s Ocem i Sinom.

U SZ Duh je 'govorio po prorocima' i bio je nazočan u povijesti Izraelskog naroda. Isus naziva Duha Svetoga Braniteljem i Tješiteljem. On će braniti i tješiti njegovu Crkvu, ali će i njegove učenike uvoditi u Istinu koju je Isus objavio. Duh Sveti jest Duh Oca i Sina.

9. Simboli Duha Svetoga

Voda – označuje rođenje i plodnost života što ga daruje Duh Sveti. Ona označuje djelovanje u krštenju.

Pomazanje - u Starom zavjetu bilo je 'pomazanika' Gospodnjih. Pomazivali su se proroci, kraljevi (David) i svećenici. Isus je od Boga pomazan na jedinstven način. Krist (židovski rečeno 'Mesija') znači 'pomazanik' Duhom Božjim.

Oganj – je znak preobrazujuće energije djela Duha Svetoga. Duh Sveti jest onaj koji preobražava što dodirne Duh Sveti pali vjernike za Krista. Na duhovsko jutro Duh Sveti na učenike silazi u obliku plamenih jezika i ispunja ih. (Dj 2,3-4).

Oblak – Mojsije na brdu Sinaj, Duh osjenjuje Djevicu Mariju da bi Isusa začela i rodila, na brdu Preobraženja.

Golub – na svršetku potopa (simbolizam krštenja) Noa je ispustio golubicu. Kad Krist izlazi iz vode krštenja. Duh Sveti u obliku golubice silazi na nj i na njemu ostaje. Tako Duh Sveti silazi i ostaje u očišćenom srcu krštenika.

Uloga Duha Svetoga posebno je vidljiva u mladoj Crkvi. Snagom Duha Svetoga apostoli neustrašivo propovijedaju i svjedoče za Isusa Krista, čine čudesa i mnoge obraćaju na kršćansku vjeru.

10. Što su sakramenti i nabroji ih?

Boga nitko nikada nije vidio. Nedohvatljiv je čovjeku i neizreciv, ali zna da je čovjek vezan na znakove. Zato Bog i upotrebljava vidljive znakove kako bi mogao komunicirati s ljudima: voda, vino, kruh, ulje, sol, svijeća, bijela haljina...

Služeći se tim znakovima, popraćenima odgovarajućom riječju, Bog se priopćava čovjeku, ulazi u njegov život i postaje mu suputnik.

Svi sakramenti imaju **pet oznaka**: oni su sakramenti Krista, sakramenti Crkve, sakramenti vjere, sakramenti spasenja i sakramenti vječnog života. Sakramenti su „sakramenti Crkve“ u dvostrukom značenju riječi. Po njima Krist spasiteljski djeluje „u Crkvi“, ali sakramenti su i „za Crkvu“ ukoliko posreduju otajstvo zajedništva s Bogom koje je izvor samog jedinstva Crkve.

SAKRAMENTI SU VIDLJIVI ZNAKOVI, USTANOVLJENI OD ISUSA KRISTA, PO KOJIMA PRIMAMO MILOST BOŽJU I DOGAĐA SE SUSRET IZMEĐU BOGA I ČOVJEKA.

Riječ sakrament dolazi od lat. riječi *sacramentum* (grč. *mysterion*), a znači tajna, otajstvo, sveta stvar.

Sakramenti se sastoje od – **materije** (tvari) – vidljivo, opipljivo sredstvo kojim se čovjek služi da se približi ne tako jednostavno dokučivoj stvarnosti

– i **forme** (oblik) – riječi kojima se daje značenje toj materiji.

SAKRAMENTI SU VIDLJIVI ZNAKOVI: kao što je Isus za svoga života bio svima vidljiv na zemlji, htio je da i nakon svoga života ostane ljudima vidljiv. Stoga je ustanovio Crkvu i u njoj vidljive znakove (sakramente) po kojima je on neprestano vidljiv i prisutan ljudima.

Kad se dijele pojedini sakramenti, upotrebljavaju se razne tvari – materija sakramenta (voda, vino, kruh, ulje,...) i izgovaraju odgovarajuće riječi (forma sakramenta). Te tvari i te riječi čine sakramente vidljivim znakovima.

Sakramenti nisu samo znakovi koji čovjeka podsjećaju na neku drugu stvarnost (kao npr. crvena boja znak ljubavi), nego **STVARNO** uprisutnjuju Boga.

SAKRAMENTE JE USTANOVIO ISUS: neke je ustanovio neposredno, direktno (krštenje, euharistija, svećenički red). Druge je ustanovio posredno tj. preko svojih učenika i prve Crkve.

SAKRAMENTI DAJU NEVIDLJIVU MILOST: to je novo stanje u koje stupamo primanjem pojedinih sakramenata. Svaki sakrament daje određenu milost. Milost jest nezaslužena Božja naklonost, dobrota i dar po kojem čovjek na poseban način postaje Bogu mio, njemu sličan i koji pomaže vjernicima u duhovnom životu.

Posvetna milost je trajni Božji dar koji nam pomaže da činimo dobra djela i da se čuvamo grijeha.

Sakramenti sv. krštenja i ispovijedi daju posvetnu milost, a sve ostale sakramente moramo primiti u posvetnoj milosti. Ima sakramenata koji u nas utiskuju **neizbrisiv pečat, biljeg**, i zato se mogu primiti samo jednom u životu (krštenje, potvrda, sv. red, ženidba). Ostale primamo više puta.

Sakramenti su vezani uz važne događaje u ljudskom životu, te se po njima čovjeku nudi smisao života. Sakramenti nisu stvari ni predmeti, nego **osobni susret s Kristom**.

Od primatelja sakramenta se traži vjera, iskrena nakana za susret, raspoloživost, a kod služitelja je potrebna nakana. Sakramente dijelimo u tri grupe:

- sakramenti kršćanske inicijacije ili sakramenti uvođenja u kršćansku vjeru i život (krštenje, potvrda, euharistija).
- sakramenti ozdravljenja (pokora i bolesničko pomazanje)
- sakramenti koji su u službi zajednice (sveti red i ženidba)

Kod sakramenta krštenja, materija je voda, a forma izričaj: N... ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga; u sakramentu potvrde se kao materija upotrebljava krizmeno ulje, a forma su riječi što ih izgovara djelitelj sakramenta: N... primi pečat dara Duha Svetoga; kod sakramenta Euharistije materija jesu vino i voda, a forma su Isusove riječi: Ovo je tijelo moje, ovo je krv moja.

Slavljenjem sakramenata Crkva ispovijeda i učvršćuje vjeru.

Sedam svetih sakramenata: 1. krštenje 2. potvrda (krizma, firma) 3. euharistija (pričest ili sveta misa)

4. ispovijed (pomirenje ili pokora) 5. bolesničko pomazanje 6. sveti (svećenički) red 7. ženidba (vjenčanje)

11. Tko je redoviti djelitelj sakramenta krštenja, a tko potvrde?

Krštenja svećenik i đakon, a potvrde biskup.

12. Obrazac sakramenta ispovijedi ili pomirenja

Priprava za ispovijed

"Tako će biti veća radost na nebu zbog jednog obraćenoga grešnika nego zbog devedeset i devet pravednika kojima ne treba obraćenja." (Luka 15,7)

Ispit savjesti prema Deset Božjih zapovijedi

Poslije ispita savjesti potrebno je pokajati se za svoje grijehе, odlučiti popraviti se, potom ispovjediti svoje grijehе pred svećenikom.

Ispovijed

1. Pozdraviti: Hvaljen Isus i Marija! U ime Oca i Sina i Duha Svetoga!
2. Skrušeno ispovjedam sve svoje grijehе od moje zadnje ispovijedi koja je bila prije... (kažeš otprilike kad je to bilo)
3. Ovo su moji grijesi: (nabroji svoje grijehе po vrsti i broju). Na kraju priznavanja grijehа kažeš: Dragi Bože, ako sam još nešto zaboravio, molim te, oprost mi! Molim pokoru i odrješenje od grijehа!
4. Svećenik ti može uputiti nekoliko riječi (pitanja, savjeta) i zadat će ti pokoru.
5. Potom moliš jedan od obrazaca pokajanja (vidi niže), a svećenik udjeljuje odrješenje.
6. Svećenik kaže: Hvalite Gospodina jer je dobar! Ti uzvратиš: Vječna je ljubav njegova!
7. Svećenik: Bog ti je otpustio grijehе, pođi u miru! Ti uzvратиš: Bogu hvala!

Obrazac pokajanja

(Postoje različiti obrasci pokajanja kojima se ravnopravno može služiti. Ukoliko niste sigurni u onaj koji ste prije naučili, možete se poslužiti jednim od sljedećih):

A) Kajem se od svega srca što sam grijehom uvrijedio tebe, Bože, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje grijehе i čvrsto odlučujem da ću se popraviti i da tvojom milošću više neću griješiti.

B) Bože, dobri Oče, žao mi je za sve zlo što sam ga učinio i dobro koje sam propustio. Iskreno ću se truditi biti bolji/a. Pomozi mi živjeti u tvome svjetlu i radosti.

13. Što je Sveta potvrda ili krizma?

Krizma ili potvrda jest sakrament u kojem primamo puninu Duha Svetoga i njegove darove, da možemo svoju vjeru stalno priznavati, po njoj živjeti i u životu svjedočiti.

Riječ potvrda jest prijevod lat. riječi confirmatio (confirmare znači 'učvrstiti', 'ojačati'). Zato se u nekim krajevima ovaj sakrament zove i firma. To znači da nas ovaj sakrament jača i učvršćuje u našoj vjeri. Krizma je ulje koje biskup posvećuje na Veliki četvrtak. Tim posvećenim uljem maže se čelo krizmanika, a ono predstavlja mazanje Duhom Svetim. Ulje je dobiveno od balzama i maslinovog ulja.

Isus je prije Uzašašća rekao apostolima: "Primit ćete silu odozgor i bit ćete mi svjedoci do na kraj zemlje". Ta sila odozgor po kojoj mi postajemo svjedoci Isusa Krista, jest Duh Sveti. Biti svjedok Isusa Krista znači:

- javno se priznavati vjernikom
- ići redovito u crkvu, stjecati vjersko znanje (ići na vjeronauk, graditi župno zajedništvo)
- redovito pristupati sakramentima
- redovito moliti
- ljubiti i pomagati svoje bližnje
- čuvati se grijeha...

Stoga, onaj tko želi primiti ovaj sakrament, treba ispuniti slijedeće uvjete:

- mora biti kršten
- mora biti u stanju posvetne milosti
- mora dobro poznavati svoju vjeru

Sakrament krizme redovito podjeljuje biskup, a po njegovu ovlaštenju može i drugi svećenik. Obred se sastoji od zazivanja Duha Svetoga, polaganje biskupovih ruku nad krizmanicima i mazanjem krizmanim uljem na čelu krizmanika. Biskup kaže krizmaniku: *Primi pečat dara Duha Svetoga*. Krizmanik odgovara: *Amen!* Biskup potom završi riječima: *Mir tebi!* Krizmanik odgovori: *I s duhom tvojim*.

Tako je potvrđenik zauvijek “obilježen” Božjom ljubavlju i svojim obećanjem da će biti vjernik. Taj je “biljeg” pred Bogom “neizbrisiv”.

Potvrđenike prate i predstavljaju biskupu kumovi. Prikladno je da to budu isti koji su bili i na krštenju (ali mogu biti i drugi). Budući da su kumovi pomoćnici i predvodnici u kršćanskom životu potvrđenika, osim što će mu biti prijatelji na koje će potvrđenik uvijek smjeti računati, valja da se ističu i uzornim kršćanskim životom:

- da budu dovoljno zreli za tu zadaću;
- da su kršteni te da pripadaju Katoličkoj Crkvi, da su potvrđeni, pričešćeni, ako su u braku da su crkveno vjenčani, te da prakticiraju katoličku vjeru.
- da im crkveni zakoni ne zabranjuju vršiti službu kumova.

14. Crkva?

Crkva je zajednica Isusovih vjernika, zajednica onih koji vjeruju u Isusa Krista. To je vidljivo već iz samog pojma. Pojam Crkva dolazi iz grč. Kiriake (Gospodnji), lat. ecclesia (zajednica).

Crkva je zajednica onih koje Riječ Božja okuplja da tvore Narod Božji i da, hranjeni Tijelom Kristovim u sakramentu euharistije, sami postanu Tijelo Kristovo. Crkva se naziva i ‘Tijelo Kristovo’, ‘Zaručnica Kristova’ i ‘Hram Duha Svetoga’. U Crkvu se ulazi po vjeri i krštenju. Crkva je istovremeno vidljiva i duhovna, hijerarhijsko društvo i otajstveno Tijelo Kristovo.

Crkvu je ustanovio Isus Krist. Knjiga Djela apostolskih opisuje život prve Crkve. Prvi kršćani bili su postojani u apostolskoj nauci i zajedničkom životu. Slavili su euharistiju i zajednički molili. Zemaljska su dobra međusobno dijelili, posebno siromašnima. Takvim životom osvajali su ondašnje ljude pa je prva crkvena zajednica brzo narasla. Stoga nam život prve Crkve služi kao primjer.

Prva stoljeća Crkve obilježena su progonstvima i krvlju.

Temeljne oznake Crkve jesu njezine četiri neodvojivo povezane vlastitosti.

Crkva je:

jedna – po svom utemeljitelju, koji je ustanovio jednu Crkvu, ispovijeda samo jednu vjeru

sveta – jer je njezin začetnik presveti Bog i po svom pozivu na svetost, a grešna po grešnim članovima.

katolička – tj. sveopća znači da ona naviješta cjelovitu vjeru, a poslana je svim narodima i upravljena svim ljudima.

apostolska – jer je utemeljena na apostolima od kojih nam dolazi Isusov nauk. Njome upravlja Krist preko Petra i drugih apostola, koji su prisutni u svojim nasljednicima, u Papi i zboru biskupa.

Jedina Kristova Crkva u koju vjerujemo nalazi su u Crkvi Katoličkoj, kojom upravljaju nasljednik svetog Petra i s njima sjedinjeni biskupi, iako se izvan njezinih struktura nalaze brojni elementi posvećenja i istine (LG 8).

15. Grijeh?

Grijeh je manjak ljubavi prema Bogu, prema bližnjemu i prema samome sebi. Grijeh je riječ, čin ili želja što se protivni božanskom vječnom zakonu.

Grijesi mogu biti teški i laki.

Teški je grijeh onda kad svjesno (razum), hotimično (volja) i slobodno (sloboda) prekršimo Božju zapovijed u velikoj stvari.

Laki je grijeh onda kada nedostaje jedan od navedenih uvjeta.

16. Deset Božjih zapovijedi...

Bog je dao svoje zapovijedi Izraelcima na brdu Sinaj dok su bili na putu iz egipatskog ropstva u obećanu zemlju. Primio ih je Mojsije na dvije kamene ploče. One su znak sklapanja saveza između Boga i Izraela kao izbranog naroda.

1. Ja sam Gospodin Bog tvoj: nemaj drugih bogova uz mene.
2. Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud.
3. Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji.
4. Poštuj oca i majku da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.
5. Ne ubij.
6. Ne sagriješi bludno.
7. Ne ukradi.
8. Ne reci lažna svjedočanstva.
9. Ne poželi tuđeg ženidbenog druga.
- 10 Ne poželi nikakve tuđe stvari.

Prve 3 zapovijedi se odnose na naš odnos prema Bogu, a ostalih 7 naš odnos jednih prema drugima.

17. Grijesi protiv pojedinih Božjih zapovijedi:

PRVA zapovijed poziva čovjeka da vjeruje u Boga, da ga ljubi iznad svega i da ga štuje (tz. moliti Boga, častiti Boga, iskazivati mu dužno štovanje).

Grijesi su: praznovjerje (idolopoklonstvo, gatanje, magija), iskušavanje Boga riječima i činima, svetogrđe, ateizam.

DRUGA zapovijed propisuje poštivanje imena Gospodnjeg, jer je ime Božje sveto. Ona zabranjuje svaku nedoličnu upotrebu Božjeg imena, iznad svega psovku.

TREĆA zapovijed poziva vjernike da su nedjeljom i zapovijedanim blagdanom (Božić, Tijelovo, Velika Gospa i Svi Sveti) dužni sudjelovati na misi. Trebaju se potom uzdržavati od onih poslova koji onemogućuju iskazivanje štovanja Boga.

ČETVRTOM zapovijedu Bog je htio da nakon njega poštujemo svoje roditelje i one koje je on, za naše dobro, obdario pravima.

PETA zapovijed brani ljudski život, od trenutka začeća pa do smrti. Grijesi su pobačaj, eutanazija, ubojstvo drugoga, samoubojstvo, uzimati drogu, opijati se i sl.

ŠESTA zapovijed ističe krepost čistoće, a ona je povezana s umjerenošću. Umjerenost ide za tim da podvrgne razumu čovjekove strasti i osjećaje. Glavni teški grijesi koji se protive čistoći su samozadovoljavanje, prebračni i vanbračni spolni odnosi, homoseksualnost, pornografija.

SEDMA zapovijed zabranjuje krađu, koja se sastoji u otimanju, prisvajanju i upotrebljavanju tuđeg dobra protiv volje vlasnika. Tako učinjena nepravda traži nadoknadu.

OSMA zapovijed ističe krepost istinoljubivosti. Glavni grijesi protiv osme zapovijedi jesu laž, ogovaranje, kleveta i krivo suđenje.

DEVETA nas zapovijed upozorava na oprez pred neumjerenim željama i pred požudama tijela.

DESETA zapovijed zabranjuje neobuzdanu pohlepu koju rađa neumjereni želja za bogatstvom i vlašću.

18. Isusova zapovijed ljubavi:

1. Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim umom svojim.
2. Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga.

19. Što je križni put i koliko ima postaja?

Križni put je pobožnost koja je nastala u srednjem vijeku i ima 14 ili 15 postaja. 15. postaja glasi: Isus je uskrsnuo. U 14 postaja razmišljamo i molimo o Isusovoj mucii i smrti.

20. Što je liturgijska ili crkvena godina?

To je skup svih liturgijskih slavlja (blagdani i svetkovina) u jednoj godini. Crkvena godina ima tri velika razdoblja ili ciklusa: 1) Božićni ciklus (došašće i božićno vrijeme), 2) Uskrsni ciklus (korizma i uskrsno vrijeme), 3) Vrijeme kroz godinu (ima 34 nedjelje). Crkvena godina započinje 1. nedjeljom došašća ili adventa, a završava subotom poslije 34. nedjelje kroz godinu ili nedjelje Krista Kralja.

21. Nabroji zapovijedane blagdane Katoličke crkve i datume kada se slave?

- svaka nedjelja
- Božić – 25.12

- Svi sveti-1.11.
- Velika Gospa-15.8.
- Tijelovo-drugi četvrtak poslije svetkovine Duhova ili Pedestenice.
- Presveto Trojstvo, nedjelja nakon Duhova, titular naše Župe i svetkovina.

22. Sedam glavnih grijeha:

oholost, škrtost, bludnost, zavist, neumjerenost u jelu i piću, srditost, lijenost

23. 7 darova Duha Svetoga:

mudrost, razum, savjet, jakost, znanje, pobožnost i strah Božji

24. 9 plodova Duha Svetoga:

- ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost, uzdržljivost.

25. Pet crkvenih zapovijedi:

1. Svetkuj zapovijedane blagdane i slušaj (slavi) pobožno svetu misu u nedjelje i zapovjedane blagdane.
2. Posti zapovijedane postove i u određene dane ne mrsi.
3. Svake se godine najmanje jednom ispovjedi i o Uskrsu pričesti.
4. Drži se ženidbenih zakona svete Crkve.
5. Doprinosi za crkvene potrebe.

26. Tri bogoslovne kreposti: Vjera, nada i ljubav.

27. Šest istina katoličke vjere:

1. Samo je jedan Bog, a tri su božanske osobe: Otac, Sin i Duh Sveti.
2. Bog je sve stvorio, sve uzdržava i svime upravlja.
3. Duša je čovječja besmrtna.
4. Sin je božji postao čovjekom i otkupio nas smrću i uskrsnućem.
5. Milost je Božja potrebna za spasenje.
6. Bog dobro nagrađuje, a zlo kažnjava.

28. Anđeo Gospodnji navijestio Mariji. I ona je začela po Duhu Svetom. (Zdravo Marijo...)

Evo službenice Gospodnje. Neka mi bude po riječi tvojoj. (Zdravo Marijo...)

I Riječ je tijelom postala. I prebivala se među nama. (Zdravo Marijo...)

Moli za nas sveta Bogorodice. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se: Milost svoju, molimo te, Gospodine, ulij u duše naše, da mi, koji smo po anđelovu navještenju, spoznali utjelovljenje Krista Sina Tvoga, po mucu njegovoj i križu k slavi uskrsnuća privedeni budemo po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

29. Ispovijest vjere Hrvata katolika.

Čvrsto vjerujem u Boga Oca i Sina i Duha Svetoga. Životom želim potvrditi svoj krsni savez s Bogom i tako obnoviti sveti pradjedovski zavjet vjere u Isusa Krista i vjernosti Katoličkoj crkvi. Svoju odluku polažem u bezgrešno Srce presvete Bogorodice Marije. Amen. Najvjernija odvjetnice, na braniku stoj, čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom!

30. ČIN VJERE

Vjerujem čvrsto sve
što je Isus Krist učio
i što sveta Katolička crkva predlaže vjerovati,
jer si to objavio ti, Bože, koji si nepogrješivo istinit.
O Bože, umnoži moju vjeru?

31. ČIN UFANJA

Ufam se u te, Bože moj,
da ćeš mi po zaslugama
Isusove muke i smrti

i po mojim dobrim djelima,
učinjenim tvojom pomoću,
oprostiti grijeha i
dati nebesku slavu.
A to se ufam zato
jer si to obećao ti, Bože moj,
koji si u svojem obećanju stalan i vjeran.
O Bože, učvrsti moje ufanje!

32. ČIN LJUBAVI

Ljubim te, Bože moj,
svim svojim srcem i dušom
više nego sve drugo na svijetu
jer si dostojan svake ljubavi;
i radi tebe ljubim svoga bližnjega kao sama sebe.
O Bože, užezi ognjem svoje ljubavi moje srce!

33. Sveti Rok (slavi se 16. kolovoza) je rođen 1295. godine u gradu Montpellieru, na jugu Francuske. Njegovi roditelji bili su imućni, ali dugo nisu mogli imati djece. Zavjetovali su se Bogu i On im se smilovao.

Rok je s dvadeset godina ostao bez roditelja. Kako je bio odgajan u kršćanskom duhu, odlučio je prodati sva dobra, razdijeliti ih siromasima i poći kao siromah na hodočašće u Rim. Tada se na hodočašća išlo pješice i to je zahtjevalo veliku žrtvu.

U to vrijeme vladale su razne bolesti, a među njima i kuga. Bolesnici su često bili prepušteni sami sebi, gladni, žedni i u velikim mukama. Nisu smjeli ulaziti u gradove, nego su pred gradskim zidinama čekali da im netko dobaci ostatke hrane. Na svom putu Rok je nailazio na mnoge takve ljude i nije se ustručavao pomoći im, ne mareći za svoje zdravlje. Njegovao ih je i posluživao, a neke čak i uz pomoć Božju ozdravio, sve dok se i sam u Piacenzi nije razbolio od kuge. Istjeran iz grada, osjećao se osamljeno i odbačeno poput Krista na križu. Tada se povukao u neku pećinu i nije očajavao. Hranio se biljem, a životopisci spominju psa koji mu je svakog dana donosio komad kruha te je tako preživio. Čudesno je ozdravio, no bolest je ostavila traga na njegovom tijelu koje je bilo izobličeno, te ga nakon povratka u domovinu nisu prepoznali. Roka to nije spriječilo da i dalje nastavi činiti mnoga dobra djela.

Nakon nekog vremena ponovno se razbolio od kuge ali tada ga je Gospodin odlučio uzeti k sebi. Umro je nakon što je primio sakramente 16. kolovoza 1327. godine. Nakon smrti saznalo se za njegova djela ozdravljenja i obraćenja, a mogli su i do danas primiti pomoć zahvaljujući njegovom zagovoru.

Vjernici diljem svijeta stavljaju se pod zaštitu ovoga sveca moleći zdravlje od svih zaraznih bolesti. Zaštitnik je invalida i kirurga, te bolesti životinja, osobito pasa.

34. PRESVETO TROJSTVO

Uz sve nedjelje kroz godinu i četiri zapovjedane svetkovine (Božić, Tijelovo, Uznesenje Marijino i Svi Sveti), za našu župu veoma je važna svetkovina Presvetoga Trojstva. Naime, svetonedeljska župna crkva posvećena je upravo Presvetom Trojstvu koje slavimo nedjelju nakon blagdana Duhova. Blagdan Presvetoga Trojstva poseban je i drugačiji od ostalih blagdana jer toga dana slavimo temeljnu istinu vjere o Bogu, a to je Božja trojstvenost. Bog u kojeg i kojemu vjerujemo je jedan jedini Bog i zato je kršćanstvo bitno monoteizam. Vjerom štujuemo samo jednoga Boga u Trojstvu i Trojstvo u Jedinstvu, bez miješanja Osoba i bez dijeljenja Božanske biti. Jedna je bit (narav) u Bogu – božanska narav, a tri su Božanske Osobe: Otac, Sin i Duh Sveti = JEDAN BOG. U Bogu je takva punina života da se on izljuje u tri Božanske Osobe. No, nedopustivo je reći da vjerujemo u tri boga jer je u Trojstvu samo jedna narav – božanska, sve tri osobe posjeduju je zajednički. U odnosu prema svijetu Bog se očituje kao Otac koji je Stvoritelj svega, Bog Sin – Spasitelj i Otkupitelj i Bog Duh Sveti – Posvetitelj. Tajnu Presvetoga Trojstva Bog je objavio u Isusu Kristu utjelovljenjem, a način na koji je Bog danas prisutan u svijetu jest po Duhu Svetome. Vjera u Trojedinoga Boga posljedica je samopriopćenja Božjeg, djelovanja Isusa Krista i Duha koji Objavu u Kristu dovršava. Dakle, vjerujemo u jednoga Boga (ne u tri boga), i u njegovo IME smo kršteni (ne u imena): „u ime Oca i Sina i Duha Svetoga“. Svojim krštenjem pozvani smo na dioništvo života Presvetog Trojstva.

35. Marija Magdalena

U Evanđeljima ne piše mnogo o Mariji Magdaleni. Bila je jedna od žena koje su slijedile Isusa i dvorile ga svojim dobrima.

Bila je žena koju su zvali Marija i koja bješe iz Migdal Nunayamalog gradića na zapadnoj obali Galilejskog mora (Genazaretsko jezero), oko 5 kilometara sjeverno od Tiberijade.

Isus je iz nje protjerao sedam demona (Luka 8:2; Marko 16:9). To može značiti i opsjednutost đavlom, ali isto tako može značiti tjelesnu ili duševnu bol koju je ona trpjela.

U Evanđeljima se spominje kao prva iz skupine žena koje su promatrale razapinjanje Isusa i koje su sjedile nasuprot grobnice kada su polagali Isusa u grob. Govore nam kako su se rano u zoru prvog dana u tjednu Marija Magdalena i ostale žene vratile u grobnicu kako bi miomirisima pomazale tijelo. Tada im je anđeo rekao da je Isus uskrsnuo te neka idu i kažu to učenicima.

Zato je u tradiciji istočnih Crkvi nazivaju "isapostolos" (jednaka apostolima), a Crkva na zapadu "apostola apostolorum" (apostol apostola). Prema predaji na Istoku, pokopana je u Efezu, a njezini ostaci kao relikvije preneseni u Carigrad u 9. stoljeću. Mariju Magdalenu su često prikazivali umjesto ostalih žena u Evanđelju. Crkveni oci, pisci i ostala djela nam osvjetljuje ulogu Marije kao učenice Gospodinove i kao glasnice Evanđelja. Međutim, od desetog stoljeća nadalje se javljaju neke izmišljene priče u kojima ju se uzvisuje i koje su se širile uglavnom u Francuskoj. Tamo je nastala i predaja, ali koja nema povijesnih temelja, da su Marija Magdalena, Lazar i još neki, kad su počeli progoni kršćana, iz Jeruzalema otišli u Marseille i preobratali čitavu Provansu. Prema toj predaji je Marija umrla u Aix-en-Provence ili Svetom Maksiminu, a njezini ostaci preneseni u Vezelay.

36. Župa i župnik?

Župa je određena zajednica vjernika trajno ustanovljena u partikularnoj (mjesnoj) Crkvi, za koju je pastirska briga, pod vlašću dijecezanskog biskupa, povjerena župniku kao njezinu vlastitom pastiru. Ona je mjesto u kojem se sve vjernici mogu skupiti za nedjeljno slavlje Euharistije. Župa uvodi kršćanski puk u redovito oblikovani liturgijski život, sabire ga na to slavlje; uči ga spasonosnoj Kristovoj nauci; po dobrim i bratskim djelima u djelo provodi ljubav Gospodinovu. Od 2. rujna 2012. nadbiskup je župnikom naše Župe imenovao Marijana Kušenića.

37. HIMAN DUHU SVETOMU

O dođi, Stvorče, Duše Svet,
pohodi duše vjernika,
poteci višnjom milosti,
u grudi štono stvori ih.

Ti nazivaš se Tješitelj,
blagodat Boga Svevišnjeg,
studenac živi, ljubav, plam
i pomazanje duhovno!

Darova sedam razdaješ,
Ti, prste desne Očeve,
od vječnog Oca obećan,
Ti puniš usta besjedom!

Zapali svjetlo u srcu,
zadahni dušu ljubavlju,
u nemoćima tjelesnim
potkrepljuj nas bez prestanka!

Dušmana od nas otjeraj
i postojani mir nam daj,
ispred nas idi, vodi nas,
da svakog zla se klonimo!

Daj Oca da upoznamo,
i Krista, Sina njegova,
i u Te Duha njihova,
da vjerujemo sveudilj!

Sva slava Ocu vječnomu,
i uskrsnome Sinu mu,
sa Tješiteljem presvetim
nek bude sada i uvijek. Amen.

- Pošalji Duha svojega i postat će. (Aleluja)

- I obnovit ćeš lice zemlje. (Aleluja)